



COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА "СМІРНОВ ПРОТИ УКРАЇНИ"

(Заява № 1409/03)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

30 липня 2009 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції.
Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Смірнов проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

Пеер Лоренцен (Peer Lorenzen), Голова,

Рената Ягер (Renate Jaeger),

Карел Юнгвірт (Karel Jungwiert),

Райт Маруст (Rait Maruste),

Мириана Лазарова-Трайковська (Mirjana Lazarova Trajkovska),

Здравка Калайджиева (Zdravka Kalaydjieva), судді,

Станіслав Шевчук (Stanislav Shevchuk), суддя ad hoc,

та Стівен Філліпс (Stephen Phillips), заступник Секретаря секції,

після наради за зачиненими дверима 7 липня 2009 року

вносить таке рішення, ухвалене того самого дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу порушено за заявою (№ 1409/03), поданою проти України до Суду 24 жовтня 2002 року громадянином України п. Євгеном Анатолійовичем Смірновим (далі — заявник) відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція). Заявника представляв п. Белік Валерій Григорович, адвокат, що практикує в місті Миколаєві.

2. Уряд України (далі — Уряд) представляв його Уповноважений — п. Ю. Зайцев.

3. Ухвалою від 10 липня 2007 року Суд оголосив заяву частково неприйнятною і вирішив направити Уряду скарги стосовно тривалості цивільного провадження за позовом до Державної податкової інспекції у м. Керчі. Він також вирішив розглядати питання щодо суті та прийнятності заяви одночасно (пункт 3 статті 29).

ЩОДО ФАКТІВ

4. Заявник народився у 1958 році та проживає у місті Керчі.

5. У січні 1999 року Державна податкова інспекція у м. Керчі порушила кримінальну справу щодо заявника, який мав малий бізнес, за обвинуваченням в ухиленні від сплати податків та наклала арешт на його майно. Згодом кримінальне провадження щодо заявника було закрито на тій підставі, що за новим кримінальним кодексом його дії не становили складу злочину.

6. 17 листопада 2000 року заявник звернувся з позовом до Державної податкової інспекції у м. Керчі, вимагаючи відшкодування завданої йому матеріальної і моральної шкоди.

7. 10 серпня 2001 року Керченський міський суд АР Крим частково задовольнив позов заявника.

8. У вересні 2001 року відповідач у справі подав апеляційну скаргу на це рішення.

9. У 11 серпні 2003 року апеляційний суд АР Крим скасував рішення від 10 серпня 2003 року та направив справу на новий розгляд.

10. 2 грудня 2003 року Верховний Суд України відмовив у прийнятті касаційної скарги заявника.

11. Рішенням від 16 червня 2004 року Керченський міський суд АР Крим відмовив заявнику у задоволенні вимоги щодо відшкодування моральної шкоди. Ухвалою, винесеною того ж дня, суд залишив без розгляду вимоги заявника в частині відшкодування матеріальної шкоди.

12. 27 вересня 2004 року апеляційний суд АР Крим скасував рішення і ухвалу та направив справу на новий розгляд до суду першої інстанції.

13. 6 жовтня 2004 року заявник подав касаційну скаргу на ухвалу від 27 вересня 2004 року.

30 серпня 2007 року апеляційний суд Запорізької області, діючи як касаційний суд, відхилив її.

14. На підставі ухвали від 27 вересня 2004 року справу було повернуто на новий розгляд. Проведення у справі досі триває.

ЩОДО ПРАВА

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

15. Заявник скаржився на те, що тривалість провадження у його справі була несумісною з вимогою «розумного строку», передбаченого пунктом 1 статті 6 Конвенції, у якому зазначено наступне:

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом,... який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

16. Уряд оскаржив це твердження.

17. Період, який має розглядатись, почався 17 листопада 2000 року та ще не закінчився. Відповідно провадження триває вісім років та шість місяців у судах трьох інстанцій.

A. Щодо прийнятності

18. Суд зазначає, що скарга не є очевидно необґрунтованою у значенні пункту 3 статті 35 Конвенції. Далі Суд зазначає, що вона не є непринятною за будь-яких інших підстав. Отже, вона визнається прийнятною.

B. Щодо суті

19. Суд нагадує, що розумність тривалості провадження визначається з урахуванням обставин справи і з урахуванням наступних критеріїв: складність справи, поведінка заявника та відповідних державних органів, а також важливість предмета спору для заявника (див., серед іншого, рішення у справі «Фрідлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*) [GC] № 30979/96, п. 43, ЄСПЛ 2000-VII).

20. Щодо питання складності цієї справи Суд вважає, що національний суд головним чином мав встановити, чи зазнав заявник матеріальної або моральної шкоди і, якщо так, то мав встановити суму відшкодування. Хоча національні суди мали розглянути певну кількість документальних доказів, характер питання, що розглядалося, вимагав тривалого розгляду справи заявника. Таким чином, Суд доходить висновку, що предмет даного судового розгляду не може вважатись особливо складним.

21. Суд зазначає, що складність справи та дії заявника самі по собі не можуть пояснити загальну тривалість провадження в даній справі. Суд вважає, що Уряд є відповідальним за кількість затримок. Зокрема, він звертає увагу на повернення справи на новий розгляд (див. пп. 9 та 12 вище) та тривалий період процесуальної бездіяльності при розгляді касаційної скарги заявника (див. п. 13 вище).

22. Суд неодноразово встановлював порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справах, які порушують питання, подібні до тих, що порушуються у цій справі (див. рішення у справах Фрідлендер, зазначеній вище, «Якименко проти України» (*Yakymenko v. Ukraine*), № 19142/03, п. 39, від 29 травня 2008 року, та «Павлюлинець проти України» (*Pavlyulynets v. Ukraine*), № 70767/01, п. 53, від 6 вересня 2005 року).

23. Розглянувши всі матеріали, які були надані, Суд вважає, що Уряд не навів жодного факту чи аргументу, здатних переконати Суд дійти іншого висновку у цій справі. З огляду на практику Суду з цього питання Суд вважає, що у цій справі тривалість провадження була надмірною та не відповідає вимозі «розумного строку».

24. Таким чином, мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

II. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

25. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода

26. Заявник вимагав 3809,43 доларів США (приблизно 2843 євро) та 316 000 гривень (приблизно 29 685 євро) відшкодування матеріальної та моральної шкоди відповідно.

27. Уряд оскаржив ці вимоги.

28. Суд не вбачає будь-якого причинно-наслідкового зв'язку між встановленим порушенням та заявленою матеріальною шкодою і тому він відхиляє цю вимогу. З іншого боку, здійснюючи оцінку на засадах справедливості, Суд вважає за доцільне присудити заявнику 1600 євро відшкодування моральної шкоди.

В. Судові витрати

29. Заявник також вимагав 67 401,99 (приблизно 6332 євро) відшкодування витрат на представництво, поштових витрат та інших витрат, які, як стверджувалося, були понесені в обох, національному та конвенційному, провадженнях.

30. Уряд оскаржив цю вимогу.

31. Відповідно до практики Суду заявник не може отримати відшкодування витрат, якщо не доведено, що вони були дійсно понесені, були необхідними та розумними щодо розміру. В даній справі з огляду на наявну інформацію та зазначені критерії Суд вважає за необхідне присудити 250 євро з цього приводу.

С. Пеня

32. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Оголошує решту заяви прийнятною.

2. Постановляє, що у цій справі мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

3. Постановляє, що:

(а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна виплатити заявнику 1600 (одну тисячу шістсот) євро відшкодування моральної шкоди, а також 250 (двісті п'ятдесят) євро судових витрат. Ці суми мають бути конвертовані у національну валюту держави-відповідача на день здійснення платежу, плюс будь-який податок, який може бути стягнуто із зазначених сум;

(б) зі впливом вищезазначених трьох місяців і до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, що діятиме в період несплати, плюс три відсоткові пункти.

4. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 30 липня 2009 року відповідно до пп. 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Стівен ФІЛЛІПС (Stephen Phillips)
Заступник Секретаря секції

Пеер ЛОРЕНЦЕН (Peer Lorenzen)
Голова секції